

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru

Trwy e-bost

1 Cwr y Ddinas / 1 Capital Quarter
Caerdydd / Cardiff
CF10 4BZ

Ffôn / Phone: 029 20 320500

ffacs / ffacs: 029 2032 0600

Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660

info@audit.wales / post@archwilio.cymru

www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Cyfeirnod: KC23002/AC364/caf

Dyddiad cyhoeddi: 26 Mehefin 23

Annwyl Peredur

Diolch am ymweld â'n swyddfa newydd yng Nghaerdydd ym mis Mai. Gobeithiwn eich bod yn cytuno ei fod yn darparu amgylchedd rhagorol i'n staff gydweithio – gan elwa ar eu lles a'u hansawdd archwilio - tra'n arbed arian i'r pwrs cyhoeddus.

Fe welwch o'n [Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon](#) a gyhoeddwyd yn ddiweddar ein bod wedi cyflawni'r prosiect hwn am gryn dipyn yn llai na'r hyn a amcangyfrifwyd yn wreiddiol. Cost cyfalaf terfynol y symudiad oedd £351,000 o'i gymharu â'r amcangyfrif gwreiddiol o £575,000.

Fel y nodir yn ein [Hamcangyfrif Atodol ar gyfer 2022-23](#) rydym yn disgwyl cyflawni arbedion blynyddol parhaus o tua £220,000 o'i gymharu â chost y swyddfa flaenorol. Rydym yn falch o hyn a'r ymagwedd a gymerwyd gennym at y cynnig:

- Gwnaethom gyflawni arbedion cyfalaf wrth symud, i raddau helaeth, trwy wneud y defnydd gorau o ddodrefn ac offer.
- Gwariwyd £274,000 ar y cynllun gosod, ac aeth £250,000 ohono i fusnesau bach a chanolig yng Nghymru a'r gweddill i fusnesau bach a chanolig yn y DU.
- Gwnaethom ddefnyddio dull economi gylchol gan dynnu tua £150,000 o werth cymdeithasol o'r symud drwy, er enghraifft, aildefnyddio ffitiadau'r tenant blaenorol, ail-bwrpasu storio a waredwyd gan denant arall, defnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu a rhoi paent dros ben i denant arall. Mae dadansoddiad llawnach ynghlwm wrth y llythyr hwn yn Atodiad A.
- Gan fod ein gofod wedi gostwng 40%, rhoddon ni ddodrefn ac offer na allem ddod â nhw gyda ni i sefydliadau cyhoeddus a thrydydd sector a mentrau

Rydym yn dal i drafod gyda landlord ein hen swyddfa yn Heol y Gadeirlan ar y setliad adfeiliedig terfynol ar gyfer yr eiddo hwnnw. Yn seiliedig ar drafodaethau hyd yma, rydym wedi gwneud digon o ddarpariaeth yn ein Hadroddiad Blynnyddol a'n Cyfrifon ar gyfer 2022-23 ac wedi nodi digon o arian parod yn ein Hamcangyfrif ar gyfer 2023-24 i dalu'r costau hyn.

Ein swyddfa yng Ngogledd Cymru

Fel y trafodwyd yn ystod eich ymweliad, cam nesaf prosiect 'Gweithleoedd y Dyfodol' yw adleoli ein swyddfa yn Abergele i swyddfeydd Llywodraeth Cymru yn Sarn Mynach, Cyffordd Llandudno. Bydd y symudiad hwn yn gofyn am Amcangyfrif Atodol yn 2023-24 at ddibenion cyfrifeg technegol IFRS16 yn unig, ac mae hyn ynghlwm wrth y llythyr hwn. Mae'r gofynion adnoddau ac arian parod ar gyfer y symud yn fach iawn a chaniatawyd iddynt yn ein Hamcangyfrif ar gyfer 2023-24 ac felly nid oes angen unrhyw gais atodol am gyllid.

Bydd y cam hwn yn manteisio ar lety sector cyhoeddus heb ei ddefnyddio yn ddigonol yng Ngogledd Cymru, gan fod o fudd i Archwilio Cymru a'r sector cyhoeddus yng Nghymru yn fwy cyffredinol. Rydym yn disgwyl cyflawni arbedion blynnyddol o tua £30,000 o'r symudiad gan gyfrannu at y targed arbedion o £500,000 yn ein Hamcangyfrif blynnyddol.

Fel archwilwyr Llywodraeth Cymru, bu'n rhaid i ni ystyried a oedd y cam hwn yn peri unrhyw risg i'n safonau moesegol a'n hannibyniaeth. Rydym yn hyderus bod y risgiau hyn yn fach ac yn dderbyniol. Serch hynny, rydym am eu gwneud yn glir i'r Pwyllgor, fel y crybwyllwyd yn yr atodiad i'r llythyr hwn.

Peidiwch ag oedi cyn cysylltu â ni os oes unrhyw eglurhad pellach y gallwn ei roi.

Yn gywir

KATE CHAMBERLAIN
Cadeirydd, Swyddfa Archwilio
Cymru

ADRIAN CROMPTON
Archwilydd Cyffredinol
Cymru

Atodiad A

Dadansoddiad o wariant a Gwerth Cymdeithasol	£000au
 Cymru Lewyrchus	
Mwy o gyfleoedd i fusnesau lleol a busnesau bach a chanolig	
Busnes a ddyfarnwyd i BBAChau yng Nghymru (addas allan a dodrefn)	£250
Busnes a ddyfarnwyd i BBAChau yn y Deyrnas Unedig	£24
Gwerth cymdeithasol gwariant i BBACh ac Economi Cymru lleol	£140
Canran o gyfanswm y gwariant i fusnesau BBACh	78%
Effeithlonrwydd adnoddau a'r economi gylchol	
<p>Aildefnyddio ffitiadau, dodrefn ac offer</p> <ul style="list-style-type: none"> Addas - aildefnyddiwyd yr ystafelloedd cyfarfod tenantiaid, ceginau a charpedi blaenorol ac offer lle bynnag y bo'n ymarferol. Y prif newidiadau a wnaed oedd gwella ardal cawod a goleuadau LED. Dodrefn - aildefnyddiwyd o'n swyddfa flaenorol lle bo hynny'n bosibl o fewn cyfyngiadau gofod (gwerth gweddilliol £36.1) Aildefnyddiwyd cypyrddau wedi'u gosod a waredwyd gan gwmni arall, gan ddargyfeirio 1 tonnell o wastraff (arbedion o £15k) Cadeiriau'r swyddfa wedi'u hailwampio wedi'u caffael a'u defnyddio a ddefnyddir cadeiriau cyfarfod wedi'u haildefnyddio yn lle newydd Defnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu lle bo hynny'n bosibl Rhoi ein paent dros ben i denant arall i'w ddefnyddio 	<p>Cyfrannu at arbedion cyfalaf uchod</p> <p>Gwerth cymdeithasol a amcangyfrifir yn £150k (heb ei archwilio)</p>
 Cymru o gymunedau cydlynol	
<p>Rhoddion dodrefn ac offer dros ben i -</p> <ul style="list-style-type: none"> Tŷ Sardis, Opsïynau Tai Dros Dro - Digartrefedd a chefnogi pobl, Rhondda Cynon Taf. Safle rhaglen Brechu Torfol, Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan. Cwm Arian Ynni Adnewyddadwy, Sir Benfro – cymdeithas budd cymunedol sy'n gweithio ar brosiectau ynni gwyrdd, i ddodrefnu stiwdio gymunedol newydd a swyddfa gymunedol. Grŵp Gwasanaethau Gofal Sylfaenol a chymunedol - ystafell gyfarfod, swyddfa a chegin i symud uned aciwt oddi ar safle Tywysoges Cymru; ac ardal les a chyfarfod newydd ar y safle. Cymorth Allgymorth Mynediad Agored – Addysg a Chymorth i Deuluoedd, gan gefnogi darpariaeth ieuencid gyda'r nos newydd ym Mhen-y-bont ar Ogwr. CIC Annibyniaeth Gwerth, Sir Benfro – gofal a chymorth ymroddedig i unigolion sydd am fyw bywyd annibynnol a gweithgar. Tŷ Paul Sartori, Sir Benfro - elusen sy'n cefnogi hosbis gartref. 	Gwerth amcangyfrifedig o £30k gweddilliol y stoc bresennol
 Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang	
Lleihau allyriadau carbon - arbedion allyriadau ynni o 265t (bywyd les)	£100 o fuddion NPV
 Cymru fwy cyfartal	
<ul style="list-style-type: none"> Y Weinyddiaeth Ddodrefn Ymgysylltiedig a Sefydliad y Deillion Merthyr ar gyfer dodrefn cyfyngedig (30% gweithlu difreintiedig) Ymgysylltu â'r holl staff a grwpiau cynrychioliadol yn y dyluniad 	

(Ffigurau heb eu harchwilio – gwerth cymdeithasol yn seiliedig ar fesur gwerth cymdeithasol TOMS Cymru). Ni allwn adrodd yn gyhoeddus yn ein cyfrifon heb adolygiad pellach.

Tudalen 3 o 5 - Please contact us in Welsh or English / Cysylltwch â ni'n Gymraeg neu'n Saesneg.

Atodiad B

Safon Foesebol

Mae'r Safon Foesebol yn nodi na ddylai'r archwilydd penodedig fynd i fusnes gyda chorff y mae'n ei archwilio oni bai nad yw'n berthnasol i'r naill barti na'r llall a'i fod wedi'i drefnu ar sail hyd braich (ee, gan asiant).

Mae'r taliad oddeutu £29k y flwyddyn ar gyfer rhent a thâl gwasanaeth, sydd, sef 0.1% o'n gwariant blynyddol (a chyfran anfeidrol fach o incwm LIC), ymhell islaw materoliaeth.

Roedd yr eiddo'n cael ei gynnig gan Lywodraeth Cymru fel y nodir yn Ystadau Cymru, Cyd-leoli Ystadau a Phrotocol Trosglwyddo Tir, sy'n nodi 'Fel rhan o'r protocol trosglwyddo tir, dim ond i sefydliadau sector cyhoeddus eraill y mae eiddo sector cyhoeddus sydd ar gael i'w osod neu ei brynu ar gael i ddechrau yn unig.' Mae'r Protocol hefyd yn nodi bod yn rhaid ffurfioli trefniadau trwy brydlesi neu drefniadau trwyddedu. Gan nad yw'r safle'n cael ei farchnata'n gyhoeddus, ni allem ddefnyddio asiant (er ein bod yn ystyried eiddo eraill lle roedd asiant yn cymryd rhan).

Er nad ydynt wedi'u trefnu drwy asiant, mae tîm ystadau LIC wedi cynnig y lle ar sail pris safonol h.y., byddent yn codi tâl ar unrhyw denant yr un pris.

- Cynigiwyd yr un pris o'r uned hefyd i Trafnidiaeth Cymru a chafodd yr e-bost a anfonwyd atynt ei anfon atom i'w ystyried.
- Mae cryn bellter yn y trefniant hefyd gan nad yw'n cael ei drefnu gan ACC gyda Gweinidogion Cymru yn uniongyrchol, er nad yw hyd braich yn llwyr oherwydd bod SAC yn monitro, cynghori ac adnoddau ACC a'i waith.
- Mae'r dull gweithredu yn gyson ag amcanion y sector cyhoeddus ar gyfer cydweithredu a rhannu; a
- Mabwysiadwyd dull tebyg hefyd gyda'n swyddfa ym Mhenllergaer. Trosglwyddwyd i Lywodraeth Cymru yn ystod y les gychwynnol, ac felly pan ddaeth y les i gael ei hadnewyddu, dim ond ar sail hyd braich y gellid ei gwneud gyda chydgylltiad artiffisial drwy asiant (a fyddai wedi arwain at ddefnydd aneffeithiol o arian cyhoeddus).

Annibyniaeth

Rydym wedi ystyried annibyniaeth ar gyfer archwiliad ACC o gyfrifon LIC ac arholiadau/pwerau astudio VFM mewn perthynas â rheoli ystadau LIC.

Daethom i'r casgliad, o ran archwiliad ACC o gyfrifon LIC, na fyddai trydydd parti gwrthrychol, rhesymol a gwybodus yn gweld ein prydlesu llety yng Nghyffordd Llandudno yn amharu ar wrthwynebedd.

Mae'n bosibl y gellid ystyried bod archwiliadau/pwerau astudio Gwerth am Artian yr Archwilydd Cyffredinol mewn perthynas â rheoli ystadau LIC, yn amharu ar wrthwynebedd. O ran cydbwysedd, rydym o'r farn bod risg yn fach a gellir ystyried hynny hefyd fel gwybodaeth ddefnyddiol. Nid oes gennym unrhyw gynlluniau i ymgymryd â gwaith o'r fath yn ystod y blynyddoedd nesaf.

Tudalen 4 o 5 - Please contact us in Welsh or English / Cysylltwch â ni'n Gymraeg neu'n Saesneg.

Roeddem hefyd o'r farn y gallai PAPAC fod â diddordeb yn y defnydd o ystadau LIC – mae wedi bod yn gwneud ymholiad ar Adfywio Canol Trefi a gall ystyried fel rhan o ddull LIC o'i ystâd yng nghyd-destun ei pholisi Canol Trefi yn Gyntaf. Gwnaethom hefyd adrodd ar gynllunio a rheoli gweithlu Llywodraeth Cymru a nododd gynlluniau LIC i fwrw ymlaen â'i strategaeth gweithlu sy'n cyd-fynd â'i strategaeth weithle a digidol newydd fel rhan o'i fenter Llywodraeth Cymru 2025. Cymerodd Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus dystiolaeth hefyd ac felly gall wneud sylwadau ar faterion yn y gweithle yn ei adroddiad.

O ran cydbwysedd, ar gyfer gwaith Gwerth am Arian, ystyriwyd hefyd na fyddai trydydd parti gwrthrychol, rhesymol a gwybodus yn dod i'r casgliad y byddai ein gwrthrychedd yn cael ei amharu gan les o'r fath

.

Rydym hefyd wedi ysgrifennu at Lywodraeth Cymru yn unol â'r Safon.